#### Causes of the Indo-China War of 1962

The Indo-China War of 1962 was a significant conflict between India and China, rooted in territorial disputes, geopolitical ambitions, and diplomatic failures. It unfolded in the backdrop of historical ambiguities and strategic miscalculations, leading to an atmosphere of mutual suspicion and hostility. The war highlighted the complexities of Sino-Indian relations and the challenges of resolving long-standing border issues in the post-colonial era.

Several intertwined factors contributed to the outbreak of hostilities in October 1962:

#### 1. Territorial Disputes

At the heart of the conflict lay unresolved territorial claims and differing interpretations of historical treaties.

#### **Aksai Chin Dispute**

Aksai Chin, a high-altitude desert region, was claimed by India as part of Jammu and Kashmir, while China considered it an integral part of its Xinjiang province. The ambiguity in its ownership arose from the lack of a clearly defined boundary during British rule. In the 1950s, China constructed a strategic road connecting Xinjiang to Tibet through Aksai Chin, which India perceived as a direct infringement on its sovereignty.

#### The McMahon Line Dispute

The McMahon Line, established in 1914 during the Simla Convention between British India and Tibet, marked the eastern border between India and Tibet. Tibet accepted this boundary, but China, refusing to recognize Tibet's autonomy, rejected its validity. This led to conflicting claims over the North-East Frontier Agency (NEFA), present-day Arunachal Pradesh.

# 2. China's Annexation of Tibet and Its Geopolitical Impact

The status of Tibet played a crucial role in escalating tensions.

- In 1950, China forcibly annexed Tibet, ending its traditional buffer role between India and China. This brought China directly to India's northern borders for the first time in history.
- In 1959, following the Tibetan uprising against Chinese rule, the Dalai Lama fled to India and was granted asylum. China saw India's support for Tibetan refugees as interference in its internal affairs, deepening mistrust between the two nations.

# 3. Chinese Territorial Expansion and Border Violations

• By the late 1950s, China began making territorial claims over Indian-administered areas. Chinese maps showed approximately **50,000 square miles** of Indian territory in Aksai Chin as part of China.

- From 1956 onwards, China built a military road through Aksai Chin, consolidating its strategic presence in the region. India saw this as an aggressive move violating its sovereignty.
- Repeated border incursions by Chinese troops into Indian-controlled areas in Ladakh and Arunachal Pradesh led to skirmishes and heightened tensions.

#### 4. India's Forward Policy and China's Strategic Response

#### **India's Forward Policy**

In 1961, India adopted the **Forward Policy**, a strategy aimed at preventing further Chinese incursions. Under this policy, India established military outposts in disputed areas, including positions north of the McMahon Line. While intended as a defensive measure, this move was perceived by China as a provocation, further escalating tensions.

#### **China's Strategic Interests**

China, on the other hand, sought to strengthen its control over Tibet and secure connectivity between its provinces. It responded by fortifying its positions in Aksai Chin and eastern Ladakh, leading to military standoffs.

# 5. Failure of Diplomacy and Trust Deficit

Despite multiple rounds of diplomatic engagements, both nations failed to resolve their disputes peacefully.

- In **1959**, Prime Minister Jawaharlal Nehru raised concerns about Chinese maps that depicted Indian territory as part of China. Chinese Premier Zhou Enlai assured peaceful resolution, but no concrete steps were taken.
- Diplomatic negotiations remained unsuccessful due to **differing interpretations of historical agreements**, **territorial nationalism**, and **China's reluctance to accept the McMahon Line** as a legal boundary.
- The lack of mutual trust led both nations to adopt rigid stances, making a peaceful settlement increasingly difficult.

# 6. Military Preparedness and Strategic Miscalculations

#### **China's Preparedness**

- China had **superior military strength**, well-trained troops, and better infrastructure, including roads and supply lines in high-altitude regions.
- It carefully planned its military operations and launched a well-coordinated assault.

#### **India's Weaknesses**

- India was **ill-prepared for high-altitude warfare**, with limited infrastructure and inadequate winter clothing for its troops.
- Indian forces lacked **modern weaponry** and **air support**, making them vulnerable to the well-equipped Chinese army.

#### **Conclusion**

The Indo-China War of 1962 was the culmination of years of territorial disputes, diplomatic failures, and strategic miscalculations. While China sought to settle the border issue through military force, India was caught unprepared for a full-scale war. The conflict ended with China declaring a **unilateral ceasefire on November 21, 1962**, but the border issues remain unresolved to this day, shaping the course of Sino-Indian relations for decades.

#### Impact of the Indo-China War of 1962 on Assam

The Indo-China War of 1962 had a profound impact on Assam, shaping its strategic significance, societal fabric, and economic landscape. As one of the northeastern states closest to the conflict zone, Assam became a crucial frontier region, experiencing military, political, and psychological consequences that left lasting effects.

#### 1. Strategic and Military Significance

Assam's geographical location made it a pivotal region during the war. It served as a **logistical hub**, with its roads, railways, and airstrips playing a crucial role in the movement of troops and supplies to the war front in the North-East Frontier Agency (NEFA), now Arunachal Pradesh.

- The war led to a **permanent increase in military presence**, transforming Assam into a heavily fortified frontier state.
- Several **military installations were established**, leading to long-term security and defense infrastructure development.
- Enhanced **border security measures** affected daily life in border areas, restricting movement and increasing surveillance.

#### 2. Infrastructure Development

To support military operations, the war accelerated the development of **roads**, **airfields**, **and communication networks** in Assam. This infrastructural expansion strengthened the state's connectivity but also altered its socio-economic landscape.

- **Tezpur Airbase** was reinforced as a critical military asset, increasing the region's defense preparedness.
- New **highways and roads** were constructed to facilitate troop movements, contributing to Assam's long-term transportation development.

# 3. Civilian Response and Evacuation

The rapid advance of Chinese forces created **widespread panic** among civilians, especially in **Tezpur**, a key town in Assam. As Indian troops retreated from NEFA, fear of an invasion led to mass evacuations.

- People abandoned their homes and businesses, causing economic and social disruptions.
- Sensitive government documents were **destroyed**, and banks moved out currency reserves to prevent them from falling into enemy hands.
- Prisoners were relocated, and law enforcement agencies struggled to maintain order.

#### 4. Economic Consequences

The war caused significant economic disruptions in Assam.

- Trade routes were affected, particularly impacting the **tea industry**, a major contributor to Assam's economy.
- Cross-border commerce was disrupted, leading to financial losses for businesses that depended on trade with neighboring regions.
- The evacuation of towns like Tezpur led to **temporary economic paralysis**, as administrative functions and businesses came to a halt.

# 5. Psychological and Social Impact

The war deeply affected the morale of the people in Assam.

- A speech by **Prime Minister Jawaharlal Nehru** on **November 20, 1962**, following the fall of Bomdila, was perceived as an acknowledgment of Assam's vulnerability. Many residents felt **abandoned and neglected**, leading to a loss of trust in the central government.
- The conflict **instilled a sense of fear and vulnerability**, as Assam was geographically close to the disputed borders.
- The war increased **political awareness** among the people, making border security and national defense key concerns in Assam's political discourse.

# 6. Ethnic Tensions and the Treatment of Chinese-Origin Residents

The war led to heightened suspicions towards **people of Chinese origin in Assam**.

- Many Chinese-origin residents faced discrimination, internment, and even deportation.
- The Indo-China conflict led to a shift in Assam's **demographic and cultural landscape**, as some families of Chinese descent were forced to leave or faced social exclusion.

# 7. Refugee Influx

Assam also received an influx of Tibetan refugees fleeing Chinese aggression in Tibet.

- These refugees settled in various parts of Assam, influencing the demographic composition of certain areas.
- Tibetan communities established settlements and contributed to the local economy, particularly through trade and handicrafts.

#### 8. Cultural and Educational Impact

- The war **fueled patriotic sentiments** among Assamese people, leading to a renewed focus on preserving Assamese identity and culture.
- It also sparked interest in **strategic studies and international relations** in Assamese academic institutions, encouraging research on border disputes and national security.

#### **Conclusion**

The Indo-China War of 1962 left a lasting mark on Assam, reshaping its **strategic**, **economic**, and social landscape. The increased military presence, infrastructure development, economic disruptions, psychological impact, and demographic changes continued to influence Assam in the years that followed. While the war exposed Assam's vulnerabilities, it also strengthened its strategic importance in India's defense framework, ensuring that the region remained a priority in national security planning

<u>১৯৬২ চনৰ ভাৰত-চীন যুদ্ধৰ কাৰণ</u> ১৯৬২ চনৰ ভাৰত-চীন যুদ্ধ আছিল ভাৰত আৰু চীনৰ মাজত হোৱা এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সংঘাত, যাৰ মূলত আছিল সীমান্ত বিবাদ, ভূ-ৰাজনৈতিক অভিলাষ, আৰু কূটনৈতিক বিফলতা। ইতিহাসিক অনিশ্চয়তা আৰু কৌশলগত ভল বিচাৰৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এই যুদ্ধ সংঘটিত হৈছিল, যাৰ ফলত দুয়োপক্ষৰ মাজত সন্দেহ আৰু বৈৰিতাৰ পৰিৱেশ সৃষ্টি হৈছিল। এই যুদ্ধাই ভাৰত-চীন সম্পৰ্কৰ জটিলতা আৰু ঔপনিবেশিকোত্তৰ যুগত দীঘলীয়া সীমান্ত সমস্যাৰ সমাধানৰ চেলেঞ্জক প্ৰদৰ্শন কৰিছিল।

১৯৬২ চনৰ অক্টোবৰ মাহত যুদ্ধৰ সূত্ৰপাত হোৱাৰ কাৰণসমূহ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল:

# ১. সীমান্ত বিবাদ

#### অক্সাই চিন বিবাদ

অক্সাই চিন, যি এখন উচ্চভূমিৰ মৰুভূমি অঞ্চল, ভাৰতই জম্মু আৰু কাশ্মীৰৰ অংশ হিচাপে দাবী কৰিছিল, কিন্তু চীনে ইয়াক জিনজিয়াং প্ৰদেশৰ অংশ হিচাপে গণ্য কৰিছিল। ইয়াৰ গভী অতি স্পষ্টভাৱে নিৰ্ধাৰিত নোহোৱাতেই এই অনিশ্চয়তা সৃষ্টি হৈছিল। ১৯৫০ দশকৰ ভিতৰত, চীনে অক্সাই চিনৰ মাজেৰে জিনজিয়াং-তিব্বত সংযোগী ৰাস্তাৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল, যাক ভাৰতৰ সাৰ্বভৌমত্বৰ ওপৰত প্ৰত্যক্ষ আক্ৰমণ হিচাপে গণ্য কৰা হৈছিল।

#### মেকমোহন ৰেখা বিবাদ

১৯১৪ চনত ব্ৰিটিছ ভাৰত আৰু তিব্বতৰ মাজত হোৱা চিমলা চুক্তি অনুসৰি মেকমোহন ৰেখা নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছিল, যাক তিব্বতে স্বীকৃতি দিছিল। কিন্তু চীনে তিব্বতৰ স্বায়ন্ত শাসন অস্বীকাৰ কৰি এই সীমান্তৰ বৈধতা নাকচ কৰিছিল। এই বিবাদৰ ফলত উত্তৰ-পূৱ সীমান্ত সংস্থাপন (NEFA), যাক এতিয়া অৰুণাচল প্ৰদেশ বুলি জনা যায়, ইয়াৰ ওপৰত দুয়োপক্ষৰ দাবী দেখা দিছিল।

# ২. চীনে তিব্বত অধিকাৰ কৰা আৰু ইয়াৰ ভূ-ৰাজনৈতিক প্ৰভাৱ

তিব্বতৰ স্থিতিয়ে ভাৰত-চীন সম্পৰ্কত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল।

- ১৯৫০ চনত চীনে তিব্বত অধিকাৰ কৰে, যাৰ ফলত ভাৰত আৰু চীনৰ মাজৰ ঐতিহাসিক বাফাৰ অঞ্চলটোৰ অস্তিত্ব শেষ হৈ যায়।
- ১৯৫৯ চনত, তিব্বতৰ বিদ্ৰোহৰ পিছত, দালাই লামা ভাৰতলৈ আশ্ৰয় লয়। ভাৰতই
  তেওঁক আশ্ৰয় প্ৰদান কৰাত চীনে ইয়াক নিজৰ আভ্যন্তৰীণ বিষয়ত হস্তক্ষেপ হিচাপে গণ্য
  কৰে, যাৰ ফলত দুয়ো দেশৰ মাজত অধিক বৈৰিতা বৃদ্ধি হয়।

# ৩. চীনৰ সীমান্ত বিস্তাৰ আৰু অনুপ্ৰৱেশ

- ১৯৫০ৰ শেষভাগত, চীনে ভাৰতীয় ভূখণ্ডৰ ওপৰত দাবী উত্থাপন কৰে। চীনৰ
  মানচিত্ৰত ৫০,০০০ বৰ্গ মাইল ভারতীয় এলাকা অক্সাই চিনৰ অংশ হিচাপে দেখুওৱা
  হৈছিল।
- ১৯৫৬ চনৰ পৰা, চীনে অক্সাই চিনৰ মাজেৰে সামৰিক পথ নিৰ্মাণ কৰিছিল, যাৰ দ্বাৰা ইয়াৰ কৌশলগত উপস্থিতি দৃঢ় হয়।
- লাডাখ আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশত চীনা সৈন্যই অনুপ্ৰৱেশ কৰি সৰু-সুৰা সংঘৰ্ষ সৃষ্টি
  কৰিছিল।

# ৪. ভাৰতৰ 'ফৰৱাৰ্ড পলিচি' আৰু চীনা প্ৰতিক্ৰিয়া

# ভাৰতৰ 'ফৰৱাৰ্ড পলিচি' (১৯৬১)

চীনা অনুপ্ৰৱেশৰ প্ৰতি প্ৰতিক্ৰিয়া হিচাপে, ১৯৬১ চনত ভাৰতই 'ফৰৱাৰ্ড পলিচি' গ্ৰহণ কৰে, যাৰ উদ্দেশ্য আছিল চীনা আগ্ৰাসন ৰাধ কৰা

 এই নীতিৰ অধীনত, সীমান্তত সেনা চকীপোতা স্থাপন কৰা হৈছিল, বিশেষকৈ মেকমোহন ৰেখাৰ উত্তৰ অংশত।

# চীনৰ কৌশলগত স্বাৰ্থ

চীনে তিব্বতৰ ওপৰত নিজৰ নিয়ন্ত্ৰণ দৃঢ় কৰিবলৈ আৰু বিভিন্ন প্ৰদেশৰ মাজত সংযোগ সুনিশ্চিত কৰিবলৈ চাইছিল। ইয়াৰ ফলত, **অক্সাই চিন আৰু লাডাখত সামৰিক উপস্থিতি** বৃদ্ধি কৰে।

# ৫. কূটনৈতিক বিফলতা আৰু বিশ্বাসৰ অভাৱ

• ১৯৫৯ চনত, প্ৰধানমন্ত্ৰী জৱাহৰলাল নেহৰু চীনা মানচিত্ৰত ভাৰতীয় এলাকা অন্তৰ্ভুক্ত কৰাৰ বিষয়ে আপত্তি জনাইছিল, কিন্তু চীনা প্ৰধানমন্ত্ৰী ঝৌ এনলাইয়ে ইয়াৰ স্থায়ী সমাধান কৰিব নোৱাৰিলে।

- ইতিহাসিক চুক্তিৰ পৃথক ব্যাখ্যা আৰু মেকমোহন ৰেখাৰ স্বীকৃতি প্ৰত্যাখ্যানৰ বাবেও আলোচনা বিফল হয়।
- দুয়োপক্ষৰ বিশ্বাসৰ অভাৱই কঠোৰ মনোভাৱ জন্মাইছিল, যাৰ ফলত শান্তিপূর্ণ সমাধান সম্ভৱ নাছিল।

# ৬. সামৰিক অপ্ৰস্তুতি আৰু কৌশলগত ভুল বিচাৰ

# চীনৰ প্ৰস্তুতি

- চীনৰ সৈন্যবাহিনী অধিক সুসংগঠিত আছিল আৰু ইয়াৰ উচ্চভূমি যুদ্ধৰ বাবে প্ৰস্তুতি উন্নত আছিল।
- সুপরিকল্পিত সামৰিক অভিযান চলাই ভাৰতীয় সীমান্তত আক্রমণ কৰিছিল।

# ভাৰতৰ দুৰ্বলতা

- ভাৰতৰ সীমান্ত ৰক্ষা ব্যৱস্থা দূৰ্বল আছিল, উচ্চভূমিৰ যুদ্ধৰ বাবে পৰ্যাপ্ত সামগ্ৰী নাছিল।
- যুঁতীয়া অস্ত্ৰ আৰু বিমান বাহিনীৰ সমৰ্থন নথকাৰ বাবে ভাৰতীয় সৈন্যবোৰ পিছবলগীয়া হৈছিল।

# উপসংহাৰ

১৯৬২ চনৰ ভাৰত-চীন যুদ্ধ আছিল বহু বছৰ ধৰি চলি থকা সীমান্ত বিবাদ, কূটনৈতিক বিফলতা, আৰু কৌশলগত ভুল বিচাৰৰ ফল। চীনে সামৰিক বলপ্ৰয়োগৰ মাধ্যমেৰে সীমান্ত সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল, কিন্তু ভাৰত এই যুঁজৰ বাবে পৰ্যাপ্তভাৱে প্ৰস্তুত নাছিল।

এই যুদ্ধ ২১ নৱেম্বৰ ১৯৬২ চনত চীনৰ একত্ৰপক্ষীয় অস্ত্ৰবিৰতি ঘোষণাৰে সমাপ্ত হৈছিল। কিন্তু সীমান্ত সমস্যা আজিও অনিষ্পন্ন হৈ আছে, যাৰ প্ৰভাৱ এতিয়াও ভাৰত-চীন সম্পৰ্কৰ ওপৰত পৰি আছে।

# ১৯৬২ চনৰ ভাৰত-চীন যুদ্ধৰ অসমত প্ৰভাৱ

১৯৬২ চনৰ ভাৰত-চীন যুদ্ধই অসমৰ ওপৰত গভীৰ প্ৰভাৱ পেলাইছিল। ইয়াৰ ফলত ৰাজ্যখনৰ কৌশলগত গুৰুত্ব, সামাজিক পৰিকাঠামো, আৰু অৰ্থনৈতিক পৰিবেশত উল্লেখযোগ্য পৰিৱৰ্তন ঘটিছিল। উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ সংঘাতপ্ৰবণ অঞ্চলৰ এখন প্ৰধান ৰাজ্য হিচাপে, অসমে সামৰিক, ৰাজনৈতিক, আৰু মানসিক দিশত যুদ্ধৰ সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱ অনুভৱ কৰিছিল।

# ১. কৌশলগত আৰু সামৰিক গুৰুত্ব

অসমৰ ভৌগোলিক অৱস্থানই যুদ্ধকালীন সময়ত ইয়াক এক **জৰুৰী কৌশলগত এলাকা** হিচাপে পৰিগণিত কৰিছিল। এই যুদ্ধৰ সময়ত, অসম সামৰিক লজিষ্টিক কেন্দ্ৰ হিচাপে কাম কৰিছিল, য'ৰপৰা উত্তৰ-পূব সীমান্ত সংস্থাপন (NEFA), এতিয়াৰ অৰুণাচল প্ৰদেশলৈ সৈন্য আৰু সামগ্ৰী প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল।

- সামৰিক উপস্থিতি বৃদ্ধি পাইছিল, যাৰ ফলত অসম সুৰক্ষিত সীমান্ত ৰাজ্য হিচাপে পৰিগণিত হৈছিল।
- বহু সামৰিক ঘাটি আৰু স্থাপনাৰ বিকাশ ঘটিছিল, যিয়ে দীর্ঘম্যাদী সুৰক্ষা আৰু
   প্রতিরক্ষা অবকাঠামো শক্তিশালী কৰিছিল।
- সীমান্ত সুৰক্ষাৰ ব্যৱস্থা কঠোৰ হোৱাৰ ফলত স্থানীয় বাসিন্দাসকলৰ দৈনন্দিন জীৱনত প্ৰভাৱ পৰিছিল।

# ২. পৰিকাঠামোগত উন্নয়ন (Infrastructure Development)

যুদ্ধৰ ফলত অসমত **ৰাস্তা, বিমানঘাট, আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ** উন্নয়ন তীব্ৰ গতিত আগবাঢ়িছিল।

- তেজপুৰ বিমানঘাট শক্তিশালী কৰি সামৰিক স্থাপনা হিচাপে বিকশিত কৰা হৈছিল।
- নতুন ৰাস্তা আৰু ঘাটি নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল, যিয়ে সামৰিক দিশৰ উপৰিও অসমৰ পৰিবহণ ব্যৱস্থাত দীর্ঘম্যাদী ইতিবাচক প্রভাৱ পেলাইছিল।

# ৩. নাগৰিক প্ৰতিক্ৰিয়া আৰু উচ্ছেদন

চীনা সেনাৰ অগ্ৰসৰণৰ ফলত অসমত **ভয় আৰু গুঞ্জনৰ সৃষ্টি** হৈছিল, বিশেষকৈ **তেজপুৰ** অঞ্চলত।

- সৈন্য বাহিনীৰ পিছু হঁটা দেখুৱাই, বহু অসহায় নাগৰিকে তেওঁলোকৰ ঘৰ আৰু ব্যৱসায় পৰিত্যাগ কৰিছিল।
- চৰকাৰী গুৰুত্বপূৰ্ণ নথিপত্ৰ ধ্বংস কৰা হৈছিল আৰু বেংকবোৰে তেওঁলোকৰ নগদ মজুত অন্য ঠাইলৈ স্থানান্তৰ কৰিছিল।
- কাৰাবন্দীক স্থানান্তৰ কৰা হৈছিল আৰু আইন-শৃঙ্খলা বজাই ৰখাত প্ৰশাসন অসুবিধাৰ সন্মুখীন হৈছিল।

# ৪. অৰ্থনৈতিক পৰিণাম

অসমৰ অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰটো যুদ্ধৰ ফলত গভীৰভাৱে ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছিল।

- চাহ উদ্যোগৰ ওপৰত ব্যাপক প্ৰভাৱ পৰিছিল, যি অসমৰ অন্যতম প্ৰধান অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰ আছিল।
- সীমান্ত বাণিজ্য বন্ধ হৈ পৰিছিল, যাৰ ফলত চৰকাৰ আৰু ব্যক্তিগত ব্যৱসায়ীসকলৰ অৰ্থনৈতিক লোকচান হৈছিল।
- তেজপুৰ চহৰৰ উচ্ছেদনৰ ফলত প্ৰশাসনিক আৰু বাণিজ্যিক কাৰ্যকলাপ সাময়িকভাৱে স্থবিৰ হৈ পৰিছিল।

# ৫. মানসিক আৰু সামাজিক প্ৰভাৱ

এই যুদ্ধই অসমবাসীৰ মানসিকতাৰ ওপৰত গভীৰ প্ৰভাৱ পেলাইছিল।

• ১৯৬২ চনৰ ২০ নৱেম্বৰ, ভাৰতৰ তেতিয়াৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী জৱাহৰলাল নেহৰুৰ বক্তৃতাৰ ফলত অসমবাসীয়ে নিজকে পৰিত্যক্ত আৰু উপেক্ষিত বুলি অনুভৱ কৰিছিল।

- অসমৰ সীমান্তীয় অৱস্থানৰ বাবে সুৰক্ষাৰ অভাৱ আৰু অনিশ্চয়তাৰ অনুভূতি
  বৃদ্ধি পাইছিল।
- ৰাজনৈতিক চেতনাত বৃদ্ধি ঘটিছিল, যিয়ে সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় সুৰক্ষাক অসমবাসীৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল।

# ৬. জাতিগত উত্তেজনা আৰু চীনা-মূলৰ বাসিন্দাসকলৰ অৱস্থা

এই যুদ্ধৰ পিছত অসমত **চীনা-মূলৰ লোকসকলৰ ওপৰত সন্দেহ আৰু বৈষম্য বৃদ্ধি** পাইছিল।

- বহু চীনা-মূলৰ ব্যক্তি বিচ্ছিন্ন জীৱন অতিবাহিত কৰিবলগীয়া হৈছিল, কিছুমানক দেশৰ পৰা বিতাৰণ কৰা হৈছিল।
- এই ঘটনাই অসমৰ জনসংখ্যাগত আৰু সাংস্কৃতিক গঠনত প্ৰভাৱ পেলাইছিল।

# ৭. শৰণাৰ্থী প্ৰৱাহ

এই সময়ত চীনৰ আগ্ৰাসনৰ পৰা পলায়ন কৰা বহু তিব্বতী শৰণাৰ্থী অসমত আশ্ৰয় লৈছিল।

- তিব্বতী শৰণাৰ্থীসকলে অসমৰ জনসংখ্যাগত সংগঠনত কিছু পৰিমাণে পৰিৱৰ্তন আনিছিল।
- তিব্বতী সম্প্রদায়ে বাণিজ্য আৰু হস্তশিল্প উদ্যোগত উল্লেখযোগ্য অৱদান আগবঢ়াইছিল।

# ৮. সাংস্কৃতিক আৰু শিক্ষা ক্ষেত্ৰত প্ৰভাৱ

- যুদ্ধৰ ফলত অসমত দেশপ্ৰেমিক চিন্তাধাৰা বৃদ্ধি পাইছিল, যিয়ে অসমীয়া সংস্কৃতি
  সংৰক্ষণৰ প্ৰতি জনগণৰ সজাগতা বৃদ্ধি কৰিছিল।
- ৰাজনৈতিক আৰু সীমান্ত বিষয়ত গৱেষণাৰ গুৰুত্ব বৃদ্ধি পাইছিল, যিয়ে শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানসমূহত আন্তৰ্জাতিক সম্পৰ্ক আৰু কৌশলগত অধ্যয়নৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছিল।